

Katarzyna Waszczuk
Kraków

ZNACZENIE PRZEKŁADU AKTÓW PRAWNYCH UNII EUROPEJSKIEJ DLA POLSKIEGO KONTEKSTU KULTUROWEGO I DYSKURSU SPOŁECZNO-POLITYCZNEGO

Zarys treści: Niniejszy artykuł traktuje o przekładzie aktów prawnych Unii Europejskiej na język polski i jego znaczeniu dla polskiego kontekstu kulturowego i dyskursu społeczno-politycznego. Artykuł jest podzielony na dwie części. Pierwsza dotyczy prawnych i społecznych aspektów przekładu aktów UE na język polski, druga obejmuje zagadnienia lingwistyczne związane z powstawaniem takich przekładów w oparciu o fragmenty jednego z unijnych zaleceń w wersjach angielskiej i polskiej.

***Acquis communautaire* w polskim kontekście kulturowym**

Jednym z założeń Unii Europejskiej, zapisanym w art. 22 Karty Praw Podstawowych, jest poszanowanie różnorodności kulturowej i językowej państw członkowskich. Przekład tekstów UE, w tym aktów prawnych tworzących *acquis communautaire*, umożliwia praktyczną realizację tej różnorodności, stanowiąc tym samym bardzo ważne narzędzie integracji. Akty prawne i dokumenty UE, tłumaczone na języki narodowe państw członkowskich, uczestniczą w tworzeniu jednolitej przestrzeni kulturowej, politycznej, prawnej i społecznej opartej na wspólnych dla wszystkich członków UE pojęciach. W zależności od języka pojęcia te są wyrażane za pomocą różnych środków – na poziomie zarówno gramatycznym, leksykalnym, jak i stylistycznym, co wynika m.in. z różnic w językowej konceptualizacji świata. Języki opisujące

kontinuum rzeczywistości pozajęzykowej czynią to bowiem w sposób charakterystyczny dla każdego z nich (Lipiński 2006: 65).

UE kładzie duży nacisk na przestrzeganie praw językowych obywateli jej krajów członkowskich. Jest to jeden z elementów tak ważnej dla tej organizacji wielojęzyczności. Ma to również ogromne znaczenie dla krajowego dyskursu politycznego i społecznego, do którego przenikają pojęcia zawarte np. w unijnych traktatach, tłumaczonych na języki narodowe państw członkowskich. Na przykład gdy jeszcze kilka lat temu w ukazujących się w polskiej prasie artykułach i dodatkach na temat UE pojawiały się pojęcia takie jak *zasada subsydiarności*, *fundusz strukturalny* czy nawet *prezydencja*, były one dla większości odbiorców niezrozumiałe (Niklewicz 2001). Z upływem lat, w miarę stopniowego przenikania tematyki unijnej do większości dziedzin życia publicznego, doszło do znacznego upowszechnienia w polskim dyskursie społeczno-politycznym tych i innych terminów. Proces ten można nazwać europeizacją. Ma ona nie tylko wymiar językowy, ale przede wszystkim społeczny i kulturowy (Jopek-Bosiacka 2006: 206). Nie byłby on możliwy bez istniejących polskich przekładów dokumentów UE, w których pojęcia związane z integracją europejską są zawarte i zdefiniowane.

Warto zatrzymać się przy samym pojęciu *acquis communautaire*, które obejmuje zarówno dorobek legislacyjny UE, jak i całe orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. We wspólnotowym dorobku legislacyjnym wyróżniamy z kolei prawo pierwotne – czyli przede wszystkim traktaty, i wtórne – czyli rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia, opinie i akty *sui generis* (Barcz 2006: 181–193). *Acquis* może ponadto oznaczać ducha Wspólnot Europejskich, idee integracji europejskiej oraz politykę wspólnotową. Ta pojemność semantyczna zdecydowała o tym, że pojęcie *acquis communautaire* nie jest tłumaczone ani na język angielski, ani na inne języki państw członkowskich (Jopek-Bosiacka 2006: 187–188).

Obowiązek przetłumaczenia *acquis communautaire* na język narodowy państwa członkowskiego nie jest – co znamienne – nigdzie ujęty *explicité* (Rzewuska 2001: 74). Jest to jednak nieodzowne nie tylko dlatego, że trudno sobie wyobrazić chociażby bezpośrednie stosowanie unijnych rozporządzeń w Polsce bez ich przełożenia na nasz język. Również transponowanie przepisów unijnych dyrektyw do prawa krajowego w sposób oczywisty wymaga ich precyzyjnego przekładu. Z kolei w przypadku unijnych decyzji skierowanych do konkretnego kraju członkowskiego wersją wzorcową jest ta, którą sporządzono w języku narodowym tego kraju. Na przykład decyzja wydana dla Polski ma swoją wersję wzorcową w języku polskim i z tego też języka powinna być tłumaczona na inne języki UE.

Obok kwestii czysto legislacyjnych przekład *acquis communautaire* umożliwia realizację prawa każdego obywatela UE do sięgania po przepisy unijne sformułowane w jego ojczystym języku. Chodzi w szczególności o przepisy tych aktów UE, które obowiązują i są stosowane bezpośrednio, czyli rozporządzeń i decyzji. Tym samym dąży się do niedyskryminacji osób nieznających języków obcych i przez to niemających dostępu do dokumentów UE np. w językach angielskim czy francuskim, które są najczęstszymi językami źródłowymi w przekładzie aktów prawnych UE. Obywatele nie powinni być bowiem podporządkowani prawu, którego nie rozumieją (Czarnota 2001: 26). Konieczność przekładu dorobku prawnego UE jest również podyktowana dążeniem do zapewnienia naszemu językowi ojczystemu funkcjonalności w dziedzinie unijnej legislacji – ma on wszak spełniać funkcję nośnika bardzo ważnych informacji o porządku prawnym panującym w obrębie UE.

Szczególnie ważne dla polskiego kontekstu kulturowego są przekłady aktów prawa pierwotnego, czyli traktatów. W tej grupie szczególne znaczenie ma Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy. Nie posiada on jeszcze mocy prawnej ze względu na impas w procesie ratyfikacyjnym. Po wejściu w życie dokument ten ma zastąpić wcześniejsze traktaty, na których opiera się Unia. Traktat Konstytucyjny jest ukoronowaniem unijnego dorobku legislacyjnego, a zarazem tekstem, który opisuje Unię jako całość z jej celami, założeniami, ustrojem, funkcjami i relacjami względem państw członkowskich i zewnętrznego środowiska międzynarodowego. Istniejący polski przekład Traktatu Konstytucyjnego stał się częścią naszego kontekstu kulturowego, podobnie jak przekłady pozostałego prawa wspólnotowego. Treść Traktatu jest bardzo często przywoływana, cytowana i komentowana w polskiej debacie publicznej. Znaczenia zawarte w tym ważnym tekście zostały zaanektowane przez nasz krąg kulturowy dzięki przekładowi, który nadał im formę w naszym języku. Jest to, jak każdy przekład, transfer lingwistyczny i kulturowy, ale transfer szczególnej wagi – ze względu na rangę polityczną, społeczną i kulturową przetłumaczonego tekstu. Przekład ten wpłynie z pewnością nie tylko na polski dyskurs prawny, ale także na szeroko rozumiany dyskurs publiczny i polszczyznę w ogóle.

Języki państw członkowskich UE mogą mieć trojaki status: języków autentycznych, urzędowych i roboczych. Język autentyczny to ten, w którym dany dokument został sporządzony. Języki urzędowe to obecnie wszystkie języki państw członkowskich (od 01.01.2007 r. także język irlandzki). Natomiast językami roboczymi są – według wewnętrznych ustaleń – angielski, francuski i niemiecki. Języków autentycznych UE jest obecnie 20, w tym język polski. Akty UE mają w każdym z jej języków autentycznych jednakową moc

prawną (Jopek-Bosiacka 2006: 174, Rzewuska 2001: 68). Wielojęzyczność UE usankcjonowana została już w traktacie rzymskim (art. 217) i przyjętym na jego podstawie rozporządzeniu nr 1 EWG i EWWiS z 15.04.1958 r., które nadawało językom założycielskiej szóstki krajów równy status (Rzewuska 2001: 68). Rosnąca w ostatnim dziesięcioleciu liczba języków UE wiąże się z koniecznością rozbudowy i centralizacji systemu służb tłumaczeniowych tej organizacji. Unia musi zachowywać zasadę równości wszystkich języków, gdyż wiąże się ona ściśle z zasadą odrębności kulturowej poszczególnych państw członkowskich. Liczba języków urzędowych nie może być zatem ograniczana, aby nie dopuścić do marginalizacji kultury któregoś z krajów członkowskich. Obecność danego języka w UE jest funkcją obecności danego kraju na unijnej scenie.

Polszczyzna aktów prawnych UE

Język używany w aktach prawa wspólnotowego można uznać za specjalistyczny, m.in. dlatego, że zawiera charakterystyczne słownictwo pozwalające na precyzyjne opisanie poszczególnych sfer rzeczywistości, którą akty te mają regulować. To m.in. terminologia używana w aktach UE czyni ich język specyficzną odmianą języka urzędowego. Chciałabym omówić aspekt lingwistyczny przekładu aktów UE na przykładzie fragmentów polskiej i angielskiej wersji zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 18.12.2006 roku W sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (2006/961/WE), które zamieszczam w tabeli poniżej, z wytłuszczonymi przykładami omówionymi w tekście¹. W nawiasach podane są części aktu prawnego, z których pobrane zostały przytoczone fragmenty (np. preambuła, numer artykułu).

Ze względu na prawną funkcję tekstów, o których mowa, stosowanie zgromadzonej i oficjalnie zatwierdzonej terminologii jest jedyną możliwą strategią ich przekładu. Jednym z elementów strategii tłumacza będzie więc znalezienie – za pośrednictwem glosariusza – odpowiednich terminów w języku docelowym dla właściwego oddania treści dokumentu. W glosariuszach znajdują się ustalone wersje tytułów i nazw poszczególnych kategorii aktów prawnych i dokumentów, nazw instytucji unijnych, procedur, funduszy. Zgromadzono w nich również ekwiwalenty terminologiczne abstrakcyj-

¹ Dokument dostępny w obu wersjach językowych na stronach portalu prawnego Unii Europejskiej – <http://eur-lex.europa.eu/>; Numer Celex dokumentu: 32006H0961.

nych pojęć występujących w aktach UE, np. *zrównoważonego rozwoju* (ang. *sustainable development*) czy *spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej* (ang. *economic, social and regional cohesion* – por. tabela 1). Choć to na pozór zestawienia pospolitych słów, mają one swoje definicje przynależące do unijnej rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Podobnie jak np. zbudowany ze „zwykłych” słów termin *zdolność prawna* mający w kontekście prawnym ściśle określone znaczenie.

Podobnie jak w innych kategoriach tekstów specjalistycznych pojawia się w aktach UE nominalizacja; ponadto często stosowana jest strona bierna i formy bezosobowe. Wydawałoby się, że nie stanowi to dla tłumacza wyspecjalizowanego w przekładzie takich tekstów większego problemu. Zjawiska te mogą być jednak niekiedy źródłem dylematów natury stylistycznej. W różnych językach różny jest bowiem dopuszczalny stopień np. nasycenia tekstu stroną bierną czy znominalizowania języka. Przykładowo, angielska fraza *to improve the quality* została przełożona na polski jako *w celu polepszenia jakości* (por. tabela 1). Podobny scenariusz, w którym angielski bezokolicznik przełożony zostaje na język polski jako rzeczownik, pojawia się w wielu miejscach analizowanego tekstu. Sugeruje to różnice w preferowanej w obu językach stylistyce, co przejawia się w wyrażaniu tego samego znaczenia za pomocą innych struktur gramatycznych.

Wydaje się, że w przekładzie tekstów tego typu, z ujednoliconą terminologią i ściśle określonymi wymogami w stosunku do formy (podział na rozdziały, artykuły, litery itp. musi być identyczny jak w oryginale) ryzyko ujednolicenia pozostałej materii językowej (czyli nieterminologii) przez tworzenie kalek językowych jest szczególnie duże. Teksty omawianego typu znajdują się w sferze przekładu jakby na przeciwnym biegunie w stosunku do np. tekstów literackich. Wartości takie jak stylistyka nie są priorytetem. Priorytetem jest natomiast precyzyjne przełożenie unijnych przepisów czy zaleceń. Nie znaczy to jednak, że przekład aktu UE nie może być poprawny językowo, a nawet językowo estetyczny – zwłaszcza że jest to bardzo ważne z punktu widzenia troski o język docelowy. Osiągnięcie tego celu utrudnia jednak fakt, że wszystkie języki UE – w jej aktach prawnych i dokumentach – przyjmują specyficzną postać eurożargonu. Przykładem może być przetłumaczenie angielskiej frazy *on a voluntary basis* jako *na zasadzie dobrowolności* – zamiast np. „dobrowolnie”.

Tabela 1. Fragmenty polskiej i angielskiej wersji zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 18.12.2006 r. W sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (2006/961/WE)

Wersja polska	Wersja angielska
<p>[Preambuła] uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4</p> <p>[Preambuła] stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu</p> <p>[art. 2] Mobilność zbliża obywateli i poprawia wzajemne zrozumienie. Sprzyja solidarności, wymianie idei i lepszemu poznaniu różnych kultur tworzących Europę, przyczyniając się w ten sposób do większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.</p> <p>[art. 4] Stworzenie lepszych ram dla mobilności w celach edukacji i szkolenia na terytorium UE pomoże przyczynić się do zbudowania gospodarki opartej na wiedzy kluczowej dla tworzenia miejsc pracy, zrównoważonego rozwoju, badań naukowych i innowacyjności w państwach członkowskich.</p> <p>[art. 8] Do celu tego można dążyć między innymi poprzez przyjęcie, w formie zalecenia, Karty na rzecz Jakości Mobilności, określającej zbiór zasad w tym zakresie, której wdrażanie odbywać się będzie na zasadzie dobrowolności.</p> <p>(art. 9) Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (dalej zwana „Kartą”) powinna uwzględniać również specyficzne potrzeby ludzi niepełnosprawnych oraz grupy defaworyzowane.</p>	<p>[Preambuła] Having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 149(4) and Article 150(4) thereof</p> <p>[Preambuła] Acting in accordance with the procedure laid down in Article 251 of the Treaty</p> <p>[art. 2] Mobility brings citizens closer to one another and improves mutual understanding. It promotes solidarity, the exchange of ideas and a better knowledge of the different cultures which make up Europe; thus, mobility furthers economic, social and regional cohesion.</p> <p>[art. 4] Providing a better framework for mobility for education and training purposes within the EU will help to contribute towards the achievement of a knowledge-based economy central to the creation of employment, sustainable development, research and innovation in the Member States.</p> <p>[art. 8] This objective may be pursued, inter alia, by adopting, in the form of a Recommendation, a Quality Charter for Mobility, laying down a set of principles in this field, to be implemented on a voluntary basis.</p> <p>[art. 9] The European Quality Charter for Mobility (hereinafter referred to as „the Charter”) should also allow for the specific needs of people with disabilities and for disadvantaged groups.</p>

Należy zwrócić uwagę na fakt, że budulcem eurożargonu są również ekwiwalenty terminologiczne zawarte w glosariuszach, których wskazania- mi kierują się tłumacze. Specyfika środowiska unijnego i brak odpowiednich sformułowań do jej opisu w „zwykłym” języku ponaddialektalnym sprawia, że trzeba takie sformułowania tworzyć (często *ad hoc*) na potrzeby przekładu. Można więc założyć, że większość specjalistycznej terminologii aktów UE z konieczności musi być eurożargonem. Choć można dyskutować, czy np. dla terminu *disadvantaged groups* nie można znaleźć lepszego ekwiwalentu niż *grupy defaworyzowane* (por. tabela 1). W jednej z dyskusji w portalu dla tłumaczy www.proz.com padły dla tego terminu dwie alternatywne propozycje przekładu, mianowicie: *grupy upośledzone społecznie* i *grupy/ludzie znajdujące/-y się w trudnej sytuacji życiowej*². Można mieć jednak obawy, czy którakolwiek z tych propozycji mogłaby zyskać akceptację unijnych weryfikatorów – pierwsza ze względu na konotacje przymiotnika *upośledzone*, druga zaś – przy całej swej poprawności stylistycznej – ze względu na zbytnią rozwlekłość.

Swoje konsekwencje w aspekcie językowym ma również fakt, że każdy akt UE odnosi się do aktów wcześniejszych, a za ich pośrednictwem aż do traktatów założycielskich. Podobnie jak w innych kategoriach tekstów prawnych, jak choćby akty polskiego prawa wewnętrznego czy pisma urzędowe powołujące się na jakieś przepisy prawa, występują w aktach UE sformułowania takie jak: *uwzględniając Traktat X, w szczególności jego art. X ust. X i art. Y ust. Y...* czy też *stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. X Traktatu X...* (por. tabela 1). Są to – pod względem językowym – wyrażenia niemające charakteru specjalistycznego, ale w sposób wyraźny odróżniające omawianą kategorię tekstu od innych, co także powinno być uwzględnione w przekładzie. Sygnalizują one ponadto, że prawo unijne jest pewną spójną całością, a jego poszczególne elementy są ze sobą powiązane przez wzajemne odniesienia.

Ważną rolę w kształtowaniu języka unijnych aktów prawnych ma fakt, że ustawodawcy często nie pracują w swoich językach ojczystych. Wpływa to znacząco na dobór środków gramatyczno-leksykalnych, a co za tym idzie na stylistykę tworzonych tekstów. Równie ważne są wewnętrzne wytyczne dotyczące tworzenia i przekładu tekstów, np. zasada *Fight the Fog*, mająca na celu zwalczanie nadmiernej zawikości i rozwlekłości zdań, czy zasada *KISS – Keep it Short and Simple*, mówiąca o ogólnych zasadach formułowania tekstów dokumentów. Często stosowane w dokumentach unijnych określenia nieostre, będące częścią eurożargonu, zwanego także metajęzykiem UE, stwarzały i na-

² Zob. <http://esl.proz.com/kudoz/946182> (pobranie 19.01.2007 r.).

dal stwarzają osobom (np. urzędnikom) zajmującym się kwestiami integracji europejskiej problemy interpretacyjne.

Wskazówki Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej szczegółowo regulują wiele kwestii związanych zarówno z terminologią, frazeologią, składnią, jak i interpunkcją oraz ortografią (np. wytyczne dotyczące użycia małych i wielkich liter itd.). Przykładowo, według wytycznych UKIE polskim odpowiednikiem angielskiego *shall*, które oznacza nakazowość przepisów prawa, jest w większości przypadków tryb oznajmujący czasu teraźniejszego (Jopek-Bosiacka 2006: 197). UKIE, opracowując pomoce dla tłumaczy aktów UE, uwzględnił także np. sposób podziału aktu prawnego – kwestię związaną z konkretnym porządkiem prawnym, wynikłą z tradycji i nierozzerwalnie związaną z kontekstem kulturowym. W przekładzie aktów UE przyjęto zatem podział aktu prawnego typowy dla polskiego systemu prawnego, aby stały się bardziej czytelne w polskim kontekście (por. Rzewuska 2001: 73). Można zatem wnioskować, że w tym względzie przyjęto strategię zorientowaną na kulturę docelową.

Dany język narodowy nie zawsze spełnia wymogi satysfakcjonującego opisu jakiegoś wycinka rzeczywistości – w tym wypadku Unii Europejskiej. Może brakować odpowiedniej terminologii, frazeologii, struktur syntaktycznych i innych środków językowych. To w dużej mierze od jakości i nośności przekładów aktów UE zależy, jaka będzie polszczyzna opisująca integrację europejską. Czy będzie na tyle zrozumiała, komunikatywna i funkcjonalna, że nie zostanie zmarginalizowana. Jest sprawą niezwykle ważną dla naszego kontekstu kulturowego, by język ojczysty był w stanie obsługiwać tę ważną sferę życia publicznego, szczególnie w obliczu ekspansji tekstów obcojęzycznych (Bralczyk 2001: 25).

Istnieje pogląd mówiący, że teksty przekładów aktów prawnych UE na język polski są z językowego punktu widzenia hybrydami, z kulturowego zaś punktu widzenia znajdują się na styku dwóch kontekstów (Jopek-Bosiacka 2006: 207–208). Niektóre ich elementy – takie jak wspomniany już sposób podziału dokumentu czy interpunkcja – zostały dostosowane do reguł i zwyczajów panujących w środowisku docelowym, inne natomiast – jak chociażby obecne w polskich przekładach zapożyczenia leksykalne, elementy eurożargonu czy typowe dla aktów prawnych UE konwencje tekstowe – są przejawem wpływu, jaki ma na polszczyznę dominująca europejska kultura prawna o wysokim stopniu umiędzynarodowienia.

Podsumowanie

Przekład aktów prawnych UE jest zagadnieniem sytuującym się na pograniczu prawa i języka. Bardzo ważny jest aspekt kulturowy tej dziedziny przekładu. Akty UE są często cytowane i omawiane w mediach, przez co zawarte w nich treści upowszechniają się w polskim dyskursie społeczno-politycznym. Tłumaczenia aktów UE stanowią także bardzo ważne narzędzie integracji, ponieważ umożliwiają użytkownikom poszczególnych języków poznanie i internalizację norm tworzących dorobek prawny UE. Przekład *acquis communautaire* na język polski stawia przed tłumaczami wiele wyzwań, związanych m.in. z dbałością o poprawną polszczyznę i jednoczesną koniecznością stosowania ujednoliconej terminologii dyktowanej przez unijne glosariusze. Od jakości tłumaczeń aktów UE na język polski zależy nie tylko sprawna realizacja norm unijnego prawa w Polsce, ale i w dużej mierze stan polszczyzny w dobie szeroko rozumianej europeizacji.

Literatura

- Barcz, J., 2006, *Prawo Unii Europejskiej. Zagadnienia systemowe*, Warszawa.
- Bralczyk, J., 2001, „Język polski aktów prawnych”, [w:] *Tłumaczenie *acquis communautaire* na język polski. Materiały z konferencji w Warszawie 20 kwietnia 2001 roku*, oprac. M. Rzewuska, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Warszawa, s. 20–25.
- Czarnota, B., 2001, „Język polski jako nowy język urzędowy UE – perspektywy”, [w:] *Tłumaczenie *acquis communautaire* na język polski. Materiały z konferencji w Warszawie 20 kwietnia 2001 roku*, oprac. M. Rzewuska, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Warszawa, s. 26–29.
- Jopek-Bosiacka, A., 2006, *Przekład prawny i sądowy*, Warszawa.
- Lipiński, K., 2006, *Vademecum tłumacza*, Kraków.
- Niklewicz, K., 2001, „Prasa regionalna coraz więcej pisze o Unii Europejskiej”, *Gazeta Wyborcza* z 11 kwietnia 2001 roku.
- Rzewuska, M., 2001, *Tłumaczenie *acquis communautaire**, Biuletyn Analiz UKiE, Warszawa, http://www.rcie.lodz.pl/info/dokumenty/05_opracowania/analizy/analiza_6_9.pdf (pobrano w styczniu 2007 roku).
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 18 grudnia 2006 roku „W sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (2006/961/WE)”, dokument dostępny na stronach portalu prawnego Unii Europejskiej – <http://eur-lex.europa.eu>. Numer Celex dokumentu: 32006H0961.

Significance of Translation of EU's Legislative Acts to Polish Cultural Context and Sociopolitical Discourse

(summary)

The present article discusses the cultural significance of translation of EU's legislative acts into Polish. The article is divided into two sections. The first section titled "Acquis communautaire in the Polish cultural context" presents legal and social aspects of translation of EU-law into Polish and explains the value of translation of *acquis communautaire* as an important means of the European integration. The second section with the title "The Polish language of EU's legal acts" presents an analysis of selected fragments of an EU-recommendation in two language versions (Polish and English) and identifies various linguistic problems connected with translation of EU-law into Polish. One of the main conclusions is that translation of EU's legislative acts not only facilitates implementation of *acquis communautaire* in Poland and provides every Polish citizen with access to European law but also enables our national language – and thus our culture – to remain present in the European context. Another important conclusion is that the quality of translation of EU-law into Polish, especially such prominent documents as the Treaty establishing Constitution for Europe, can seriously influence our language and determine its development.